

РЕШЕНИЕ

№ 26084

гр. София, 26.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 63 състав, в
публично заседание на 24.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Димитрина Петрова

при участието на секретаря Десислава Лазарова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **11290** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК във вр. с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, вр. с чл. 285 от ЗИНЗС.

Образувано е по искова молба на от Б. И. П., ЕГН [ЕГН], понастоящем в Затвора С., чрез адв. И., срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” при Министерството на правосъдието, за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 150 000 лв. /76 693,78 евро/, поради липсата на нужно и указано от съд медицинско обслужване относно установено онкологично заболяване на ищеца, за периода от 26.02.2024г.-датата на установяване на онкологичното заболяване на ищеца, до датата на исковата молба – 29.10.2025г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното заплащане на присъденото обезщетение.

Основанията на иска са следните:

Считано от м.декември 2022г. ищеца без прекъсване е задържан под стража като подсъдим с мярка за неотклонение „задържане под стража”. На 26.02.2024г. при съдебно медицинска експертиза (СМЕ), е диагностициран с онкологично заболяване - болезнени туморни формации по тялото. Освен това, ищецът е диагностициран и с глаукома - прогресиращо заболяване, което води до ослепяване, ако не се лекува. Твърди, че въпреки това, медицинско обслужване е липсвало. Поради горното, ищецът подал искане до Административен съд София-град за защита по реда на чл. 276 ЗИНЗС, което е уважено с Разпореждане № 3356/31.01.2025г. по адм.д.450/2025г. , влязло в сила на 29.04.2025г., въз основа на което счита, че е налице непререшаем съдебен акт установил деликта със сила на присъдено нещо, затова в настоящия процес не можело да се оспорва от Ответника, че е налице нарушението по чл. 3 – липсата на

адекватно лечение за глаукома. Позовава се за този си извод на пар.183 от Решението Н. и други срещу България на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) и извода по т. д), че за да бъде ефективно дадено превантивно средство за защита по отношение на условията на задържане, решенията му трябва да имат обвързваща сила и да подлежат на изпълнение. Позовава се и на мотивите за приемане на ЗИНЗС, основани на посочената част от решението по делото Н., които са в идентичен смисъл, а разпоредбите на част 6 от ЗИНЗС „Превантивно средство” са въведени с цел изпълнение на изискванията на цитираното решение на ЕСПЧ.

Привеждат се примери от съдебната практика на ВАС – по 257 АПК, която разпоредба счита за аналог на част 6 ЗИНЗС – и в двете производства ищците осъждат администрацията да преустанови незаконосъобразното бездействие със сила на присъдено нещо, конкретно за чл. 257 АПК привежда като пример Определение № 10034/01.07.2019г. по адм.д. 6873/2019г. на ВАС, Решение № 3764/23.03.2021г. по адм.д. 13707/2020г. на ВАС, като по аналогия извежда, че защитата по част 6 ЗИНЗС срещу неоснователни бездействия е исков процес и формира сила на присъдено нещо за установеното бездействие. Изтъкнати са и доводи за абсолютен характер на материалните права по чл. 3 ЕКПЧ, които не подлежат на дерогация, идентични по чл. 3 ЗИНЗС, и заключение, че в производството по част 7 ЗИНЗС за обезщетяване на вредите от нарушението, се взема предвид акта, установил нарушението със сила на присъдено нещо и в този смисъл цитира практика на Административен съд София- град – Решение № 318/18.01.2021г. по адм.д. 10586/2020г. в производство по чл. 285 ЗИНЗС.

Ищецът предявява настоящият иск за повторна липса на медицинско обслужване, но само за липса на нужно медицинско обслужване на ищеца за онкологичното заболяване. Твърди, че в резултат от описаното нарушение, е търпял неимуществени вреди: 1. психически страдания - ищецът е лишен от медицинско обслужване за онкологичното си заболяване, което поражда в него чувствата на уязвимост, безпомощност, малоценност, неизвестност, силен страх за здравето и живота, потиснатост и непрестанна мъка; 2. физически страдания - туморни формации са болезнени и го лишават от сън, тъй като при досег на повърхността на леглото, предизвикват болки; 3. кумулативният ефект от горните неимуществени вреди оценява на сума 150 000 лв. и това е размера на претендираното обезщетение. Претендира присъждането на адвокатското възнаграждение.

На 29.01.2026г. е постъпил писмен отговор на исковата молба от ГД“ИН“ - МП, според който исковата молба е неоснователна и недоказана по размер. Изтъкват се правни съображения - общо за правната теория относно вредата, за произтичащото от чл. 41 от ЕКПЧ, като се счита, че справедливото обезщетение по разпоредбата означавало да се определи точен паричен еквивалент на негативните преживявания и психическото им отражение върху увреденото лице и никога не следвало да бъде средство за неправомерно обогатяване и механизъм за получаване на наследващи се парични облаги. В конкретния случай ищецът необосновано претендирал присъждане на неимуществени вреди. Позовава се на разпоредби, касаещи уредбата на медицинското обслужване в затворите в Република България – чл. 128 и чл.129, чл. 133 и чл. 134 ЗИНЗС, Наредба № 2/2010 за условията и реда за медицинско обслужване в местата за лишаване от свобода, издадена от министъра на здравеопазването и министъра на правосъдието, които цитира. Изпращането на лишените от свобода в лечебни заведения извън местата за лишаване от свобода, се извършвало от началника на затвора по предложение на директора на медицинския център, при спешни случаи – с устно нареждане на началника на затвора, когато в лечебните заведения към местата за лишаване от свобода няма условия за провеждане на необходимото лечение при инфекциозни заболявания и при необходимост от специализирани изследвания – чл. 135, ал.1 ЗИНЗС. От анализа на нормативната уредба следвал извода, че нормативно

установеното задължение на администрацията в местата за лишаване от свобода е създаването на условия за опазване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода при изпълнение на наложеното им наказание - чл. 128, ал.1 вр. чл.2, т. 3 ЗИНЗС. Съдържанието на административното задължение от една страна изисквало предприемане на активни действия по превенция на евентуалните заболявания, а от друга с изисквания за осигуряване на своевременно диагностициране и лечение при възникване на признаци на заболявания. Осигуряването на доброто здравословно състояние на лишените от свобода съставлявало израз на принципа за хуманност при изпълнение на наказанието.

Конкретните оспорвания се свеждат до следното: в исковата молба не били изложени обстоятелства за неосъществена административна дейност, довела до соченото въздействие върху психическото състояние на ищеца и чувството на унижение, безпомощност, малоценност и чувство на притеснение. Не всяко неизпълнение на задължение на затворническата администрация водело до отговорност по чл. 284 ЗИНЗС. Няма данни и липсвали твърдения на ищеца за внезапно заболяване, което да налага конкретна, респективно периодична профилактика, неосъществяването на която да е довело до влошаване на здравословното му състояние. Няма данни през исковия период ищецът да е потърсил медицинска помощ и такава да не е подсигурана или да му е отказана. Предвид изложеното, то според ответника не се установявало жестоко, нечовешко или унизително отношение към ищеца по чл. 3, ал. 1 и ал. 2 ЗИНЗС, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, уронващи човешкото достойнство, пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Липсата на нарушение по чл. 3 ЗИНЗС от страна на длъжностни лица на ГДИН, изключвала презумпцията за настъпили вреди по същия закон – чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС. Претендира присъждането на юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

В съдебно заседание исковата претенция е поддържана от адв. И., като в ход по същество се претендира и нейната основателност. Претендира адв. Хонорар по реда на чл.38, ал.2 Закон за адвокатурата.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН), в съдебно заседание чрез юркл В., оспорва изцяло исковата претенция.

Софийска градска прокуратура, чрез прокурор В., изразява становище за неоснователност и недоказаност на иска.

Административен съд София-град, Първо отделение, 63-ти състав, като обсъди доказателствата по делото, взе предвид доводите и възраженията на страните, от фактическа и правна страна приема за установено следното:

Ищецът Б. И. П. е постъпил в Затвора [населено място] дол на 10.05.2023г. На 16.11.2023г. е преместен в болницата към Затвора [населено място] за лечение. След изписване от болницата, със заповед на началника на Затвора [населено място], във връзка с воденото срещу него наказателно дело, за което се предвижда наказание лишаване от свобода от 15 до 20 години или доживотен затвор, на 08.08.2024г. е настанен в 6-та група във 2-ро спално помещение. По негово желание на 17.12.2024г., Б. И. П. е преместен в 1-ва група-зона с повишена сигурност и е настанен самостоятелно в 29-то спално помещение.

Видно от приложените по делото доказателства, във връзка с наложената привременна мярка от Европейския съд по правата на човека по жалба № 33039/25г., подадена от Б. И. П. постановяваща да се гарантира, че незабавно ще му се осигури адекватен медицински преглед - и, по преценка на преглеждащия лекар, подходящи диагностични тестове и лечение - по отношение на неговото заболяване е прегледан от д-р Б. - специалист по обща и коремна хирургия и директор на Специализираната болница за активно лечение на лишени от свобода (СБАЛЛС)

при затвора [населено място] (мед. направление от 11.11.2025г.).

Видно от документирания хирургичен преглед д-р Б. е изразил съмнение, че П. сграта заболяване наречено неврофиброматоза (болест на Реклингхаузен) , характеризиращо се с меки, неракови тумори върху или под кожата (неврофиброми). Те представляват доброкачествени туморни образувания на периферните нерви, включващи един или повече нервни снопчета. Поповърхностните могат да се опипат, като предизвикват чувство за парене и се усещат като множество удебелени нервни влакна. Заболяването е генетично обусловено и засяга не само периферната нервна система но така също и главния мозък , неговите обвивки , както и оптичните нерви (глиом на оптичния нерв).

По делото са приложени медицинските изследвания които са направени на ищеца, а именно: 1. Резултати от туморни маркери от медицинска лаборатория Цибалаб от дата 03.04.2024г.; 2. Резултати от туморни маркери от медицинска лаборатория Цибалаб от дата 26.04.2024г.; 3. Медицинско направление за консултация и Я. от дата 30.09.2025г.; 4. Резултати от образно изследване от дата 09.10.2025г.; 5. Резултати от лабораторни изследвания от дата 09.10.2025г.; 6. Резултати от медико-диагностична лаборатория по ядрено магнитно резонансна диагностика на Пета градска болница от дата 10.10.2025г.; 7. Резултати от медико-диагностична лаборатория по ядрено магнитно резонансна диагностика на Пета градска болница от дата 14.11.2025г. Представени са и писма с № 12-00-1511#10/20.01.2026г.; № 12-00 1511#7/18.11.2025г., 12-00-1511#3/08.11.2025г до директора на дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ от главния директор на ГДИН, във връзка с предоставената информация за предприетите действия по изпълнението на наложена привременна мярка от ЕСПЧ по жалба на Б. П..

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Искът за присъждане на обезщетение е предявен от процесуално легитимирано лице, което твърди, че в периода от 26.02.2024г. до 29.10.2025г., през който ищецът е задържано в лице в териториални поделения на ГДИН, е претърпял неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразно бездействие на администрацията на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", юридическо лице към Министерство на правосъдието, с териториални структури, включващи затворите - чл.12, ал. 3 ЗИНЗС.

Искът е предявен срещу надлежен ответник по чл. 205 АПК вр. с чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – юридическо лице, осъществяващо прякото ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода, с териториални служби, каквито са затворите и с отговорности по отношение на предоставянето на предписани медикаменти по отношение на задържаните лица.

Материалноправната уредба на твърдяното право се съдържа в чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, който предвижда, че държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. Разпоредбата на чл. 3 ЗИНЗС поставя изисквания към условията, при които се поставят осъдените лица.

Основателността на предявения иск предполага установяване на наличие на следните материалноправни предпоставки: 1) нарушение на забраната по чл. 3 от ЗИНЗС, което изисква условията и обстоятелствата, при които ищецът е бил поставен през исковия период и на които основава исканията си до съда, да са в нарушение на забраната по чл. 3 от ЗИНЗС; 2) настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението на чл. 3 ЗИНЗС; 3) неимуществената вреда се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС. В чл. 3, ал. 1 ЗИНЗС се съдържа забрана

осъдените да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според втората алинея за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, изразяващи се в липса на достатъчна жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Изброяването е неизчерпателно.

Отговорността на държавата за причинените вреди по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС е обективна и освобождава ищеца от тежестта да доказва вина на конкретно длъжностно лице, достатъчно е да бъде доказано условията, при които е бил поставен през исковия период. Обективният характер на отговорността означава още, че държавата отговаря за вредите, причинени от нейните органи или длъжностни лица при изпълнение на административната дейност, които са последица от незаконосъобразните им актове, действия или бездействия, без значение дали са виновно причинени.

Предмет на разглежданата искова претенция е обезщетяване на претърпени от ищеца неимуществени вреди – определени в исковата молба като нечовешко и унижително отнасяне е, като последица от проявите форми на нарушения на чл. 3 от ЗИНЗС вр. с чл. 3 Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС): лишаване от медицинско обслужване.

В чл. 3 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи е прокламирано, че никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, безчовечно или унижаващо отношение. По отношение на лицата, задържани като подсъдими и изтърпяващи наказание за извършени углавни престъпления, във вътрешното законодателство на страната това основно право е регламентирано с нормата на чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС, предвиждаща, че тези лица не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко или нечовешко отношение. На посоченото право на лишените от свобода лица съответства насрещното административно задължение - при изпълнение на наказанието „лишаване от свобода“ и „задържане под стража“ да бъдат осигурени условия, обезпечаващи поддържането на физическото и психическото здраве и зачитане на правата и достойнството им (чл. 2, т. 3 от ЗИНЗС). „Нечовешкото“ или „унижаващо“ отношение предполага страдание или унижение, достигащи отвъд неизбежния елемент на страдание и унижение, свързан с дадена форма на легитимно третиране или наказание. Мерките за лишаване от свобода, според ЕСПЧ, могат често да съдържат такъв елемент, като държавата трябва да осигури на лишеното от свобода лице условия, които са съвместими с уважението към човешкото достойнство, така че начинът и методът на изпълнение на мярката да не го подлагат на стрес и трудности с интензивност, която надминава неизбежното ниво на страданието, свързано със задържането.

Ищецът обосновава исковата си претенция с твърдения за липсата на нужно и указано от съд медицинско обслужване относно установено онкологично заболяване на ищеца, за периода от 26.02.2024г. - датата на установяване на онкологичното заболяване на ищеца, до датата на исковата молба – 29.10.2025г., като твърди, че бездействието е продължило през целия исков период, през който се претендира, че са търпени неимуществените вреди.

Съгласно разпоредбата на чл. 128 от ЗИНЗС при изпълнение на наказанието лишаване от свобода се създават условия за опазване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода. Условията и реда за медицинско обслужване в местата за лишаване от свобода са определени в Наредба № 2/2010 г. за условията и реда за

медицинско обслужване в местата за лишаване от свобода, издадена от министъра на здравеопазването и министъра на правосъдието на основание чл. 128, ал. 3 от ЗИНЗС. В чл. 129, ал. 1 от ЗИНЗС е предвидено, че медицинското обслужване на лишените от свобода се осъществява в медицински центрове и специализирани болници за активно лечение, разкрити към местата за лишаване от свобода по реда на чл. 5, ал. 1 от Закона за лечебните заведения, които са част от националната система за здравеопазване и медицинската помощ, която се осъществява в тях, съответства на общите медицински стандарти /чл. 129, ал. 2 от ЗИНЗС/.

Според чл. 133 от ЗИНЗС към затворите, затворническите общежития и поправителните домове се създават медицински центрове, а съгласно чл. 134 от същия закон в тях се осъществяват: 1. спешна медицинска и дентална помощ; 2. първична медицинска помощ; 3. специализирана извънболнична медицинска помощ; 4. дентално обслужване; 5. профилактична, рехабилитационна и хигиенно-противоепидемична дейност за поддържане и укрепване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода; 6. медицинско освидетелстване на здравословното състояние на лишените от свобода. Изпращането на лишените от свобода в лечебни заведения извън местата за лишаване от свобода, се извършва със заповед на началника на затвора по предложение на директора на медицинския център, при спешни случаи - с устно нареждане на началника на затвора, когато в лечебните заведения към местата за лишаване от свобода няма условия за провеждане на необходимото лечение; се налага лечение на инфекциозни заболявания; са необходими консултативни прегледи или специализирани изследвания /чл. 135, ал. 1 от ЗИНЗС/.

Анализът на посочената нормативна уредба води до извода, че нормативно установеното задължение на администрацията на местата за лишаване от свобода е създаването на условия за опазване на физическото и психическо здраве на лишените от свобода при изпълнението на наложеното им наказание /чл. 128, ал. 1, във вр. с чл. 2, т. 3 от ЗИНЗС/. Съдържанието на административното задължение се свързва от една страна с изискване за предприемане на активни действия по превенция на евентуалните заболявания, а от друга - с изисквания за осигуряване на своевременно диагностициране и лечение при възникване признаци на заболявания. Осигуряването на доброто здравословно състояние на лицата, лишени от свобода, е израз и на общото изискване за хуманност при изпълнение на наказанието.

Налице е разлика между дължимата административна дейност по материално-битово осигуряване, оборудване с медицинска техника, снабдяването с лекарства и др., които се организират от ГД "ИН" и медицинската такава - профилактична, диагностична, лечебна и др., като качеството на последната се основава на медицински стандарти и добра медицинска практика. Осъществяваните дейности са съответно й нормативно разграничени от разпоредбите на чл. 3 и 4 от Правилника за устройството и дейността на лечебните заведения към Министерството на правосъдието, приет с ПМС № 159 от 17.07.2003г., както и чл. 3 и чл. 4 от Наредба № 2/2010г.

В исковата молба не са изложени обстоятелства за неосъществена конкретна административна дейност, довела до соченото в нея въздействие върху психическото състояние на ищеца и чувство на унижение, безпомощност и малоценност, тревожност и притеснение. Не всяко неизпълнение на законово вменено задължение на затворническата администрация води до нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, съответно до реализиране на отговорността на държавата по чл. 284 от ЗИНЗС. По делото няма данни

за времето, посочено в исковата молба да е потърсил медицинска помощ и такава да не му е осигурена или отказана. Напротив, през процесния период два пъти е бил приет и лекуван в ССБАЛС - вътрешно отделение, правени са му съответни изследвания.

Предвид изложеното, не се установява жестоко, нечовешко или унизително отношение към ищеца по чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС, нито е налице някоя от хипотезите на, ал. 2, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства,, които уронват човешкото достойнство, пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Липсата на нарушение по чл. 3 от ЗИНЗС от страна на длъжностни лица на ГДИН, изключва презумпцията за настъпили вреди по чл. 285, ал. 5 същия закон, за които би отговаряла държавата съобразно правилото на чл. 284 от ЗИНЗС.

Установява се, че за времето посочено в исковата молба от 26.02.2024г. - 29.10.2025г., на ищеца е извършен хирургичен преглед от д-р Р. Б. - хабилитиран специалист хирург и директор на СБЛС С. на 11.11.2025г. Д-р Т. е консултирал резултатите от прегледа със специалист невролог д-р В., която вече е преглеждала ищеца по повод радикулигни оплаквания в областта на гърба и кръста. Преди това е направено изследване на туморни маркери на 03.04.2024г. Единствено хабилитираните медицински специалисти са в състояние да дадат предписание за ВСД - високо специализирани дейности - образни изследвания: в случая с П. е било необходимо компютър томографско изследване на главен мозък за да бъдат изключени проявите на заболяването от централната нервна система. Д-р В. е издала направление за такова изследване на П., което е било извършено напълно безплатно на 14.11.2025г. след разрешение от Софийски окръжен съд. Специалистът хирург д-р Б. от своя страна е договорил инвазивно патологоанатомично изследване (ексцизионна биопсия) от доброкачествените туморни образувания на П. след 15.12.2025г. в МИ на МВР. Б. И. П. е консултиран със специалист гастроентеролог д-р Н. в ДКЦ 7 [населено място] с разрешение на Софийски окръжен съд. Самият П. е избрал специалиста (д-р Н.) за тази консултация и медицинският екип на затвора е проявил разбиране и се е съобразил с неговото желание. От същите става ясно, че в резултат на проведените изследвания е отхвърлена напълно вероятността подкожните образувания на П. да се дължат на липосарком или неврофиброматоза. Изключена е напълно възможността за злокачественост на състоянието на подкожните тъкани.

С оглед на изложеното по-горе, настоящата съдебна инстанция приема, че не е осъществен съставът на чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС и твърденията на ищеца са опровергани от представените от ответника в хода на производството писмени доказателства. При съобразяване на установените факти и приложимата правна уредба настоящият съдебен състав намира, че не е доказано бездействие на администрацията на Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ по отношение на ищеца. Липсата на незаконосъобразни бездействия е достатъчно основание за отхвърляне на иска, без да се изследват останалите елементи от отговорността на държавата по специалния закон, тъй като отсъствието на която и да е от кумулативно изискуемите предпоставки на законовия текст води до отхвърляне на исковите претенции като неоснователни.

Въпреки това, по делото не се установяват и другите две предпоставки за ангажиране на отговорността на ответника. Съдът намира за недоказан и фактът на причинени на ищеца вреди по вид и размер, описани в исковата молба, подлежащи на компенсация. Вредата е отрицателната последица, с която се засягат неблагоприятно имуществените права и/или защитени от правото нематериални блага и неимуществени интереси на

увреденото лице, като „пряка и непосредствена“ е тази вреда, която следва закономерно от твърдяната незаконосъобразна административна дейност, по силата на безусловно необходимата причинно–следствена връзка, която съществува между тях. На обезщетяване подлежат единствено преките вреди - тези, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат и които са адекватно следствие от увреждането. Освен преки, вредите следва да бъдат и непосредствени, т. е. да са настъпили по време и място, следващо противоположния резултат. Няма и спор в правната теория и практика, че обезщетенията за неимуществени вреди се присъждат за конкретно претърпени физически и психически болки, страдания и неудобства, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. По силата на чл. 52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието „справедливост“ не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на конкретни и обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на основанията за присъждане на обезщетението и неговия размер. Следва да се отбележи че по справедливост се определя не само размерът на обезщетението за неимуществени вреди, но и естеството и характера на страданията, за което се присъжда обезщетението. Съгласно трайната съдебна практика неимуществените вреди подлежат на доказване, а не се предполагат. Те трябва да се установят с конкретни доказателства по делото, а не с общи твърдения и термини, тъй като за всеки отделен човек те са индивидуално определяеми и съдът не може да предполага тяхната наличност.

В процесният случай, за съда не се установи наличие на незаконосъобразно бездействие на ответника, което да доведе до психически страдания на ищеца заради липса на медицинско обслужване за онкологичното му заболяване, както и физически страдания. В пенитенциарните заведения за изтърпяване на наказание се търпят ограничения, свързани както със самото място, така и с режима и правилата на вътрешния ред, което обаче не е основание за ангажиране на безвиновната отговорност на държавата. Не са налице всички елементи от състава на законовата норма, а разминаването на посочените в исковата молба обстоятелства и събраните писмени доказателства, обосновава несъстоятелността на твърденията, че в резултат на незаконосъобразни бездействия са причинени неимуществени вреди на Б. И. П., така както се претендира в исковата молба.

По изложените съображения искът като неоснователен, следва да бъде отхвърлен. При установена неоснователност на главния иск, неоснователна е и претенцията за лихва, предвид акцесорния ѝ характер.

С оглед изхода на делото, в съответствие с нормата на чл. 81 от ГПК, съдът следва да се произнесе по претенцията на ответника, за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Въпреки изхода от спора, ответникът няма право на разноски за юрисконсултско възнаграждение, т. к. нормата на чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС не ги предвижда. Правилата на исковото производство по ЗИНЗС са специални спрямо общите такива по чл. 78, ал. 8 от ГПК във вр. с чл. 144 от АПК и чл. 143 от АПК, поради което последните са неприложими. По изложените доводи на ответника, не се присъждат разноски.

Водим от горното и на основание чл. 285 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 и сл. от АПК, във връзка с чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ, Административен съд София - град, I отделение, 63-ти състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Б. И. П., ЕГН [ЕГН], понастоящем в Затвора С., иск срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ при Министерството на правосъдието, за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 150 000 лв. / 76 693,78 евро/ поради липсата на нужно и указано от съд медицинско обслужване относно установено онкологично заболяване на ищеца, за нарушения по чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС, вр. с чл. 3 ЕКПЧ, за периода от 26.02.2024г.-датата на установяване на онкологичното заболяване на ищеца, до датата на исковата молба – 29.10.2025г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното заплащане на присъденото обезщетение.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред тричленен състав на Административен съд София-град.

СЪДИЯ: